

Zware druk

De voortmodderende gesprekken over een nieuw pensioenstelsel geven de indruk dat er geen noodzaak is om in te grijpen. Dat is een vals beeld, omdat het huidige stelsel niet voldoende kan meebuigen met de veranderingen op de arbeidsmarkt, maar óók omdat de huidige pensioenfonds financieel klem zitten.

De cijfers over het derde kwartaal geven opnieuw aan dat de grote pensioenfonds steeds dichter komen bij het korten van de pensioenen. Het gehoopte krachtige herstel van de fondsen blijft uit en de vrees voor kortingen is dus groot. Over het aanpassen van de pensioenen aan de oplopende prijzen wordt alleen nog maar gedroomd.

Het is daarom des te treuriger dat de onderhandelaars die meepraten over een nieuw stelsel zo talmen. Natuurlijk is het lastig om pijnlijke ingrepen te doen. Maar het lijkt erop dat vooral de vakbonden niet willen ingrijpen onder het motto 'financieel wordt het vanzelf wel weer beter dus pijnlijke aanpassingen zijn niet nodig'.

Die strategie is alleen gebaseerd op hoop en dat is nooit een goede strategie. Zonder ingrijpen moeten miljoenen Nederlanders vrees voor korten van hun pensioen. Die feitelijke waarheid moeten de onderhandelaars onder ogen zien: niet ingrijpen betekent dat de huidige pensioenen zwaar onder druk komen.

INHOUD

PAGINA T9

ZWANENZANG
VAN HARDWELL

Opinie John van den Heuvel

DE KUNST VAN
HET WEGKIJKEN

PAGINA T11

VERDRIET
NA DE
OORLOG

PAGINA T13

GEREGELD ZON

NIEUWSKRANT
OPINIE
BUITENLAND
WAT U ZEGT
DE KWESTIE
DFT
JOURNAAL

TWEDE KATERN
TELESPORT
PRIVE
CULTUUR & FILM
SERVICE
WEER
TELEVISIE

T11
T16
T18
T20
T21
T27D2
D8
D10
D14
D17
D18

ROOKVRIJ OVERHEID, ZORGORGANISATIES EN ABN AMRO

BANNEN TABAK UIT

Langzaam
uitgerookt

De voorstellen van staatssecretaris Blokhuizen hebben ingrijpende gevolgen voor rokers én voor het bedrijfsleven. Want met de tabaksverkoop is een enorme omzet gemoeid. Intussen gaan diverse organisaties aan de slag met stoppen-met-rokenplannen voor hun personeel en dat blijkt zijn vruchten af te werpen.

door Harry van Gelder en Inge Lengton

De verpakking van sigaretten wordt vanaf 2020 verplicht neutraal. Vanaf 2021 mogen tabakswaren niet meer zichtbaar zijn (uitstalverbod) bij verkooppunten en mag er zelfs in de tabakswinkels geen reclame meer voor tabaksproducten worden gemaakt.

Daarnaast kunnen gemeenten subsidies aan instellingen weigeren als er wordt gerookt. Ook moeten gemeenten initiatieven van bewoners steunen voor rookvrije gebieden in de stad. Artsen moeten rokers stimuleren te stoppen.

Staken

De voorstellen van staatssecretaris Paul Blokhuizen hebben enorme gevolgen voor het bedrijfsleven. Supermarkten wordt gevraagd de verkoop van tabaksproducten te staken. Als ze dat niet doen, dan komt er in 2025 een verbod op de verkoop in de winkels, waar grofweg de helft van de tabaksproducten in Nederland wordt gekocht.

Supermarktketen Lidl heeft al besloten geen tabak meer te verkopen, maar supermarkten als Albert Heijn en Jumbo wijzen op de eigen verantwoordelijkheid van de klant en op het feit dat het om legale middelen gaat.

De gevolgen voor hun omzet zijn dan ook bijzonder pijnlijk. Ongeveer 5 tot 8 procent van de omzet is tabakgerelateerd. Ahold en Jumbo zetten iets meer dan 20 miljard euro per jaar om. Dat betekent dat deze supermarkten ruim 1 miljard

euro aan inkomsten derven. Dat kan niet anders betekenen dan dat er veel banen sneuvelen.

Topman Gerrit Zalm, een kettinkroker, lijkt op tijd weg bij 'de bank'. Want overheid, zorgorganisaties en ABN Amro nemen het voortouw bij het 'rookvrij' maken van de gebouwen en terreinen. ABN Amro stopt met sponsoring van bedrijven en clubs die niet meedoen aan de 'rookvrije' generatie en stopt met kredietverlening aan bedrijven in de keten van de tabaksproductie en verkoop. Ook maakt ABN een stoppen-met-rokenplan

Tabaksindustrie
woedend over
'inmenging in
privéleven roker'

voor de eigen werknemers en stelt dat beschikbaar aan andere bedrijven.

Verstand

De tabaksindustrie spreekt in een reactie van vergaande inmenging in het privéleven van volwassen rokers. „Je verstand staat erbij stil. Ook wij willen een rookvrije generatie. Roken is ongezond. Kinderen moeten niet roken. Dat vinden wij ook. Maar nu worden blijkbaar ook e-sigaretten verboden, terwijl de Britse gezondheidsraad dit middel juist inzet om rokers te helpen om te stoppen”, zegt directeur Jan Hein Sträter van

Robert Hageman rookt niet meer. Hij wilde er zelf vanaf, en kreeg hulp van zijn werkgever. Werknemers die wel willen blijven roken, krijgen het de komende jaren moeilijker.

FOTO RIAS IMMINK

tabaksbranche-organisatie VSK.

Ook keert hij zich tegen de neutrale verpakking van

pakjes. „In Australië is gebleken dat dit helemaal niet werkt.” De forse accijnsverhoging zal volgens hem lei-

den tot een grote markt van illegale sigaretten. „Dat willen we toch niet.”

Maar de overheid heeft de tabaksindustrie in de ban gedaan en luistert niet meer. Het doel van Blokhuizen is in 2040 een generatie kinderen te hebben, die nog

nooit een sigaret, e-sigaret, shisha-pen of waterpijp heeft gezien. Nu roken nog ongeveer 3 miljoen landgenoten (23 procent van de bevolking). Mensen uit lagere klassen roken beduidend meer dan mensen die meer verdienen.

De komende jaren wordt het aantal plekken waar een rigoureuus rookverbod geldt, drastisch uitgebreid.

Baas kan stoppen
het beste belonen

Positieve prikkel blijkt stuk effectiever dan afschrikken

door Marlou Visser

MAASTRICHT • Afschrikkende plaatjes op pakjes sigaretten, steeds hogere accijns en een stop-tober-campagne met Katja Schuurman, er wordt van alles geprobeerd om mensen te laten stoppen met roken. Maar wat echt werkt, is stoppers belonen met geld, blijkt uit onderzoek van de universiteit van Maastricht. De baas kan daar een rol bij spelen.

De onderzoekers volgden vanaf begin 2016 ruim 600 werknemers bij zo'n 60 bedrijven die zichzelf hadden opgegeven voor een zeven-weekse stopcursus, betaald door de baas. De ene helft kon tot maximaal 350 euro aan cadeaubonnen verdienen door niet te roken, de andere helft kreeg geen extraatjes. Met blaastesten en interviews werd gecontroleerd of de deelnemers inderdaad geen sigaretten meer opstaken.

Het onderzoek wordt vandaag gepubliceerd in The Lancet Public Health. Het is voor het eerst dat het effect van beloningen op stoppen met roken in Nederland is onderzocht. Resultaat is dat van de groep zonder cadeaubonnen ruim een kwart (26,4%) na een jaar nog gestopt was, tegen ruim veertig procent (41,1%) van de groep die extra beloofd werd.

„Best opvallend”, vindt onderzoeksleider Floor van den Brand. „Want de financiële beloning van stoppen met roken is er eigenlijk sowieso, doordat je geen sigaretten meer hoeft te kopen.”

Na de cursus kregen de deelnemers een cadeaubon van 50 euro, na drie maanden nog één, na zes maanden weer en na een jaar 200 euro. Die 350 euro in totaal staat ongeveer gelijk aan de besparing die iemand die een pakje sigaretten per week rookt, in een jaar kan bereiken door te stoppen.

Zielig

Robert Hageman (42), manager bij afvalverwerker AVR, is een van die stoppers. „Ik rookte al 25 jaar, constant en altijd. Bij eerdere stoppogingen vond ik mezelf erg zielig. Nu deden we het samen, dat hielp heel erg. Voor sommigen waren de cadeaubonnen echt motiverend, het maakt stoppen ook leuker.”

Samen met collega's stoppen is sowieso een goede methode, zegt Van den Brand. „Je zit in hetzelfde

Hugo Pelzer weet het roken al bijna twee jaar te laten dankzij het programma van zijn werkgever. „De rookpauzes mis ik niet.”

FOTO RIAS IMMINK

schuitje, hebt steun aan elkaar. Ook is er wat groepsdruk. Niemand wil de eerste zijn die weer begint.”

Bij AVR deden zo'n 35 medewerkers mee, ruim 80 procent is gestopt. De stoppen-met-rokencursus maakt deel uit van een groter duurzaam inzetbaarheidsprogramma, vertelt hr-manager

Natalie Lighthart-Braber. „Op allerlei manieren willen we gezondheid stimuleren en uitval voorkomen. Daar hoort een gezond assortiment in de kantine bij, maar ook dit.”

Dat rokers een extraatje konden verdienen en niet-rokers niet, zorgde volgens Lighthart-Braber niet voor scheve gezichten. „Wij merken dat collega's elkaar erg steunden bij het stoppen.”

Ook Vitelia, een toelevancier voor de agrarische

sector, deed mee aan het onderzoek. Hr-manager

Loes Kessels: „Wij vonden het vervelend dat je steeds groepjes werknemers onder werktijd naar buiten gingen om te roken. Verbieden was te ver gaan, maar we zijn er wel over in gesprek gegaan met de rokende medewerkers. Een

'Collega's die niet
roken, willen ook
wel een extraatje...'

aantal gaf aan graag te willen stoppen, maar daar hulp bij nodig te hebben. Toen kwam het onderzoek op ons pad.”

Werkgevers betaalden de stoppen-met-rokencursus, de onderzoekers de cadeaubonnen. Het onderzoek is gefinancierd door KWF Kankerbestrijding. Na de stopcursus waren bijna alle deelnemers ge-

stopt: driekwart van de groep zonder beloning, ruim tachtig procent van de groep met. Na drie en zes maanden kelderden die percentages. Maar degenen die het zes maanden volhielden, waren vaak na een jaar nog gestopt. Van den Brand: „Ze zeggen wel eens dat je er echt vanaf bent als je honderd dagen niet rookt. Dat zien wij ook terug in de cijfers.”

Bij Vitelia konden de tien werknemers die meededen aan het stoppen-met-rokenprogramma beloningen verdienen. Dat werkte wonderwel. Acht zijn nog steeds gestopt, twee gingen weer roken. Werden de andere collega's niet jaloeers omdat zij geen cadeaubonnen konden verdienen? „Ja, sommige collega's maakten er wel opmerkingen over, die wilden ook wel een extraatje”, vertelt Hugo Pelzer (39), een van de succesvol gestopte medewerkers. „Of ze zeiden dat als ze dat hadden meegeweten, ze ook hadden meegeedaan.”

Gezellig

Pelzer rookte ongeveer een pakje sigaretten per dag. Eerdere stoppogingen waren niet succesvol. Nu heeft hij al bijna twee jaar geen sigaret meer aangeraakt. „Het werkte heel goed om het samen te doen, stoppen werd zo bijna gezellig. De rookpauzes mis ik niet. Ik ga soms gewoon bij de rokende collega's staan, het maakt me niks meer uit. Ik vind het zelfs wel leuk als ik een voorbeeld voor hen kan zijn.”

Bij Vitelia staan nog steeds groepjes rokers buiten, maar wel minder, ziet Kessels. „Acht mensen zijn gestopt, dat vinden we een goed resultaat. Voor de lange termijn is het belangrijk om te investeren in de gezondheid van het personeel.”

Van den Brand raadt werkgevers die hun personeel een stopcursus aanbieden aan om daar een beloning aan te verbinden. „Het maakt de cursus echt effectiever. En dat wil je toch, als werkgever. Personeel dat rookt, meldt zich vaker ziek en is minder productief omdat er rookpauzes worden genomen en omdat de gedachte aan een sigaret afleidt. Het loont dus de moeite om te investeren in stoppen.” Van den Brand gaat nu onderzoeken hoe ze zoveel mogelijk werkgevers kan overhalen stopcursussen met beloningen te introduceren.